

nejvyšší soud v onom rozhodnutí výslovně odvolává, a nezměnilo by nic na věci ani, kdyby žalovaný byl 10.800 Kč složil s výslovnou úmluvou, že peněz bude použito výhradně na stavbu domku pro něho, ano se to rozumělo již podle stanov, takže by ani taková výslovná úmluva na poměru žalovaného k družstvu nebyla nic měnila.

Čís. 12669.

Pojišťovací smlouva.

Byly-li smlouveny celoroční premie s výslovným převzetím zákonného ustanovení o jednoročním pojišťovacím období, přísluší pojistiteli nárok na zaplacení celoroční premie za pojišťovací období, v němž se o odpadnutí zájmu pojistníka na pojištění aneb o zcizení movitostí, jichž se pojištění týká, dověděl, třebaže bylo smlouveno placení roční premie ve splátkách.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, Rv II 139/32.)

Žalovaný měl u žalující pojišťovny pojištěny dva autobusy, při čemž roční premie u každého autobusu činila 3.120 Kč. Bylo ujednáno, že premie bude placena tak, že třetina roční premie, 1.040 Kč, bude zaplacená v den splatnosti pojistky, další třetina do čtyř měsíců od splatnosti a poslední třetina do dalších čtyř měsíců od splatnosti. Žalovaný zaplatil žalující straně dne 2. ledna 1931 prvou část roční premie 1.040 Kč. Dopisem ze dne 18. března 1931 a 22. dubna 1931 oznámil žalovaný žalobkyni prodej pojištěných vozidel. Dopisem ze dne 2. července 1931 oznámila žalobkyně žalovanému, že prodej vozidel vzala na vědomí, a, poněvadž pojišťovací smlouvy s novými nabyvateli byly uzavřeny teprve dne 1. července 1931, že jest žalovaný povinen zaplatiti pojistné ze svých pojistek do 1. července 1931 a ohledně zbytku pojistného že se pojišťovací smlouva ruší. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení další premie od konce dubna 1931 do 1. července 1931 celkem 1.300 Kč odůvodňujíc tento požadavek tím, že prý s novými majiteli autobusů uzavřela pojišťovací smlouvy proti povinnému ručení teprve dnem 1. července 1931 a že prý z toho důvodu jsou do toho dne, t. j. do 1. července 1931 pojišťovací smlouvy, které uzavřel žalovaný, ještě v platnosti a jest tedy žalovaný povinen poměrnou část pojistného do 1. července 1931 zaplatiti. Proce s ní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalobkyně opírá žalobní nárok o ustanovení § 67 pojišť. zák. ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák. Podle § 67 tohoto zákona zaniká pojišťovací poměr tím, že pojištěný předmět přejde na jiného nabyvatele. Pojišťovateli však přísluší premie až do konce pojišťovacího období, v němž se dozvěděl o převodu pojištěného předmětu. Je tedy rozhodující otázkou v souzeném sporu, zda se toto zákonitě ustanovení týká celoroční premie, či, an žalovaný mohl podle smlouvy platiti pojistné ve třech splátkách, zda se týká jednotlivých splátek. Podle názoru soudce jest toto zákonné

ustanovení vykládati tak, že, jakmile žalobkyně souhlasí s placením pojistného ve splátkách, tvoří placení splátek zvláštní pojišťovací období v rámci roční premie a, jakmile žalovaný, jak bylo v tomto sporu zjištěno, včas, tedy před uplynutím tohoto období, pojišťovací smlouvu vypověděl, jest zproštěn placení dalších splátek a jest pro něho naprosto nerozhodné, kdy žalobkyně uzavřela nové pojišťovací smlouvy ohledně prodaných autobusů s novými majiteli. Podle názoru soudce byl by požadavek zaplacení další části premie za dobu, ve které žalovaný již auta neměl, proti dobrým mravům a pojišťovna by byla tím bezdůvodně obohacena. Jelikož tedy žalovaný, jak bylo zjištěno, první část premie za rok 1931 včas zaplatil a převod autobusů také žalobkyni včas oznámil, byla žaloba zamítnuta. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Odvolací soud má za to, že procesní soud neposoudil rozepři po stránce právní správně a že mylně vyložil smysl pojišťovacích smluv. Zopakovav důkaz těmito listinami dospěl odvolací soud k názoru, že smlouvami těmi bylo ujednáno pojistné v obou smlouvách roční, že tedy pojišťovací období činilo jeden rok a že pojištěnému bylo jen povoleno spláceti premii ve splátkách. Tak výslovně v pojistkách ve zvláštních podmínkách je ustanoveno: v pojistce čís. 6370 slovy: »pojištěnému povolujeme spláceti premii ve splátkách dle ujednání«, v pojistce 6901 slovy: »premie bude zaplácena následovně: $\frac{1}{3}$ roční premie, to jest 1.040 Kč v den splatnosti« atd. V obou pojistkách tedy je řeč o roční premii, takže za pojistné období jest považovati jako výslovně smluvené dobu jednoho roku § 23 čís. 4 poj. zák. Bylo-li tedy pojišťovací období, jak soud odvolací má za to, roční, právem mohla žalobkyně požadovati po zrušení smlouvy zcizením pojištěného předmětu premii za celý rok. Poněvadž § 67 čís. 2 poj. zák. čís. 501/17 žalobkyni k požadavku tomu opravňoval a opravňuje, nemůže býti řeči o tom, že by odvolatelka byla bezdůvodně obohacena a že by jednala proti dobrým mravům, když nevymáhá ani celou premii, na níž by měla zákonný nárok, nýbrž jen do té doby, kdy v pojištění začali pokračovati synové žalovaného. Ochotu, s níž žalobkyně ulehčila žalovanému placení ročního pojistného ve splátkách, nelze podle názoru soudu odvolacího vykládati za úmluvu o kratších pojišťovacích obdobích.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pojistným obdobím jest doba, podle níž se vyměřuje pojistná premie, a, nebyla-li premie vyměřena podle kratší doby jednoho roku, jest podle § 23 odstavec (4) a § 167 čís. 12 zákona o pojišťovací smlouvě pojistným obdobím jeden rok. Podle pojistky čís. 6370 a 6901 byly smlouveny celoroční premie a ve čl. 10 všeobecných pojišťovacích podmínek bylo výslovně převzato zákonné ustanovení o jednorocním pojišťovacím období a tím, že bylo smluveno placení premie ve třech ročních splátkách nebylo na tom nic měněno, poněvadž zákon o pojišťo-

vací smlouvě vychází ze zásady o nedílnosti smluvené premie, vyslovuje v celé řadě ustanovení, že pojistitel má nárok na celou premii za pojistné období, v němž předčasné skončení aneb neúčinnost pojišťovacího poměru nastala (§§ 38 odstavec (2) poslední věta, 61 odstavec (4) druhá věta, 65 odstavec (3) zákona o pojišťovací smlouvě), aneb v němž se pojistitel o rozhodující události pro zánik pojišťovacího poměru dověděl (§§ 7 odstavec (3), 63 odstavec (1), 67 odstavec (2) zákona). Přísluší proto pojistiteli nárok na zažalované částky zbytku celoročních premii za pojišťovací období, v němž se o odpadnutí zájmu pojistníka na pojištění (§ 63 zákona) aneb o zcizení autobusů, jichž se pojištění týká (§ 67 zákona) dověděl, a nebylo proto neodůvodněnému dovolání opřenému o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. vyhověno.

Čís. 12670.

Knihovní poznámku hypotekární žaloby jest posuzovati podle § 378 ex. ř. Platí proto o ní osmidenní lhůta k rekursu.

(Rozh. ze dne 3. června 1933, R I 365/33.)

Soud první stolice povolil knihovní poznámku hypotekární žaloby. Rekursní soud zamítl návrh, by byla knihovně poznamenána hypotekární žaloba.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs navrhovatelky.

Důvody:

Poznámka hypotekární žaloby podle § 59 knih. zák. patří svými účinky vytčenými v § 60 knih. zák. k oněm opatřením, která mají knihovnímu věřiteli zabezpečiti uplatňovanou pohledávku již v době, kdy o oprávněnosti žalobního nároku není ještě pravoplatně rozhodnuto, umožňujíc mu, by exekuce mohla býti vedena na nemovitost do zástavy danou přímo proti každému pozdějšímu vlastníku zastavené nemovitosti. Svými účinky brání tudíž poznámka hypotekární žaloby nepříznivé působnosti právního jednání knihovního dlužníka, kterým se po poznámce zbavuje zastavené nemovitosti, v poměru k jeho knihovnímu věřiteli, a má stejný účinek jako zajišťovací prostředek § 382 čís. 6 ex. ř., záležející v soudní záповědi zciziti nemovitost neb právo v knize veřejně zapsané, ke kterým se vztahuje nárok ohroženou stranou tvrzený. Také tato záповěď poznamenává se podle § 384 druhý odstavec ex. ř., a to z úřadu, v pozemkové knize a má v zápětí, že zápisy, které se stanou po výkonu poznámky, podle dobrovolného opatření učiněného odpůrcem ohrožené strany proti zákazu, bude právo zřízeno jen tenkrátě proti ohrožené straně, bude-li nárok jí vznesený na nemovitost nebo na knihovní právo pravoplatně odmítnut. Jest tedy výsledek poznámky hypotekární žaloby a tohoto zajišťovacího opatření podle § 382 čís. 6 ex. ř. stejný a záleží v tom, že ve prospěch knihovního vě-